

998

206.5

4-21

1888

0

2010

0

206.5
4-20

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻՆ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ

ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՅ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱԴԷՄ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՅ

206.5

4-21

ԿԱՆՈՆ

463

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻՆ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

ՎԵՐԱՔՆՆԵԱԼ

Ի ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՒ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՄԲ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

ՅԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Ի ՆԻՍՏ ԸՏ. 18 ՄԱՐՏ 1888

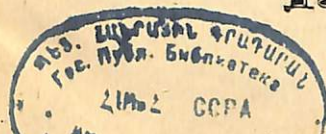
ԵՒ

ՀՐԱՄԱՑԵԱԼ Ի ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿԷՆ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

1888

20 0 11

40900 - 24.

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻՆ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՑ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա .

40.2 ՄՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յօդուած 1. ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ Միաբանութիւնը կը կազմուի Սրբոց Յակովբեանց Առաքելական Աթոռոյ Գահակալ Պատրիարքէն՝ որ Գլուխ է Միաբանութեան , եւ հետեւեալ կարգերէն , որք են՝

Եպիսկոպոսը	Թուով	5
Վարդապետը	"	40
Սարկաւազք	"	12
Դպիրը	"	12
Ժառանգաւոր աշակերտը	"	30
Քրճաղդեաց եղբարք	"	80
Մայրապետ քորք	"	30
		209

23543-60

Ա. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՅԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 2. Սրբոց Յակովբեանց Միաբանութեան անդամ ընդունուելու փափաքող անձն պէտք է գրաւոր խնդիր մատուցանէ Ս. Պատրիարքին : Իսկ ընդունուելու համար պայման է՝ 1. առողջ ըլլալ մարմնով. 2. 16 էն մինչեւ 18 տարեկան հասակաւ՝ եթէ Ժառանգաւորաց Վարժարանի աշակերտութեան կ'ուզէ մտնել ներկայացողը, 18 էն մինչեւ 40 տարեկան՝ եթէ Քրճաղգեցից կարգը ընդունուիլ կը փափաքի, և 30 էն մինչեւ 40՝ եթէ Մայրապետ է. 3. բարեբարոյ վկայեալ, եւ 4. Միաբանութեան մէջ 'ր եւ է գործով մը Ս. Աթոռոյ ծառայութիւն մատուցանելու կարող և պատրաստական ըլլալ :

Յօդ. 3. Երկրորդ յօդուածոյ մէջ նշանակեալ հանգամանք մասնաւոր վկայագրով ստուգուելէ, և բժշկական քննութեամբ հաստատուելէ յետոյ՝ Ընտրելիին վարքն ու բարքը եւ յաջողութիւնը հասկցուելու համար Տնօրէն Ժողովոյ կողմէն փորձոյ կ'ենթարկուի :

Յօդ. 4. Զինի փորձոյ, ընտրելիին վկայագրերը և փորձոյ ժամանակ իր վրայ հսկող Պաշտօնակալին տեղեկագիրը յատենի Տնօրէն Ժողովոյ կարգացուելով, եթէ ընդունուելութիւնն որոշուի, Միաբանութեան Մայր Տումարին մէջ անունը կ'արձանագրուի, եւ անմիջապէս պաշտօնը սահմանուելով՝ կը յանձնուի Տեսչութեան խնամոյց ում՝ կը պատկանի :

Յօդ. 5. Եթէ անդամակցութեան խնդրաւորն արդէն Եկեղեցական դասէ է, առողջական, բարոյական եւ Եկեղեցական վիճակը կանոնաւոր ըլլալը ստուգուելէ ետեւ՝ « Միաբանութեան կաւոննաց հնազանդութեամբ Ս. Աթոռոյ հաւատարմաբար ծառայելու » խոստմնագիրն առնուելով ձեռքէն, կը վճռուի ընդունուելութիւնն Ս. Պատրիարքի հաւանութեամբ եւ Տնօրէն Ժողովոյ որոշմամբ :

Բ. ՊԱՐՏԻ ԵՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՄԻԱԲԱՆԻՑ

Յօդ. 6. Միաբանը պարտին իւրաքանչիւրն իր կարողութեան չափով ծառայութիւն մատուցանել Ս. Աթոռոյ : Այն Միաբանը, որ պաշտօնի կը կոչուի, և առանց օրինաւոր արգելք ունենալու, կը մերժէ զայն և կը ղլանայ իր ծառայութիւնը, պարտադանց կ'ըլլայ և պատժաւարտ :

Յօդ. 7. Միաբանը իրաւունք ունին Ս. Աթոռէն ընդունել, — Ա. Բնակարան, Սնունդ, իսկ Սարկաւագունք, Դպիրք, Ժառանգաւորք և Քրճաղգեացք նաեւ Կաթոսս, և իւրաքանչիւրն, ինչպէս նաեւ Վարդապետք և Եպիսկոպոսունք իրենց անձնական մանր ծախքն հոգալու համար՝ Միաբանական անունով տարեկան մը, որ անձնիւր կարգի եւ ատրիճանի յատուկ բաժանում ունի, և Պաշտօնէական անունով տարեկան մը, որ իւրաքանչիւր պաշտօնի յատկացած ըլլալով կը տրուի Պաշտօնակալաց, — Բ. Հիւանդութեան ժամանակ Դարման, եւ ծերութեան ժամանակ Խնամք, — Գ. Ոսմանք :

և Դասախարակո-ւթիւն , անոնք՝ որ յարճարո-ւթիւն ունին ,
և ՚ի մասնաւորի անոնք՝ որ Եկեղեցականութեան
կը պատրաստուին . — Դ. Եկեղեցական Կարգ և Ս.
Աստիճան՝ անոնք միայն որ արժանա-որո-ւթիւն և փափա-
ռւնին , և որոց զանազան աստիճանի բարձրացումն՝
Լուսարարացեալի և Դպրոցաց Տեսչի Տեղեկագրոց
վրայ Տնօրէն Ժողովով կ'որոշուի , բաց ՚ի Եպիսկո-
պոսական աստիճանի բարձրացումէն , որ Տնօրէն
Ժողովոյ առաջարկութեամբ Միաբանական Ընդ-
հանուր Ժողովով կ'որոշուի :

Այս որոշումներն կը գործադրուին Ս. Պատ-
րիարքին հաւանութեամբն :

Յօդ. 8. Միաբանք ազատ են իրենց անձնա-
կան դրամով իրենց անձին յատուկ անշարժ կա-
լուած գնելու կամ կառուցանելու , միայն թէ այդ
կալուածն եթէ Վաճֆ գետին է , պէտք է պատկա-
նի միմիայն և անպատճառ Երուսաղեմայ Վաճֆին ,
իսկ եթէ զուտ (Սըֆ) Մի-ւլ է , Միաբանք պար-
տին նախապէս Նէֆի Մի-ւլի Հէօձէթով և կամ
օրինաւոր Վաճֆիէ ու Վանքին Վաճֆ ընելով
հաստատել ըստ տիրող օրինաց Տէրութեան՝ թէ
յետ մահուան Ս. Երուսաղեմայ Աթոռն միակ
ժառանգն ու տէրն է այդ կալուածի :

Եթէ Միաբանք ուղեն անշարժ կալուած գնել
կամ կառուցանել , կը պարտաւորին կանխաւ զե-
կուցանել Ս. Աթոռոյն և կատարել վերոնշանա-
կեալ օրինական գործողութիւններն . հակառակ
պարագայի մէջ պարտադանց կը նկատուին , եւ
ըստ այնմ պարտ ու պատշաճը կը տնօրինուի :

Դ. ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 9. Ո՛ր և է Միաբան կրնայ ամբաստա-
նութեան ենթարկուիլ , բայց ամբաստանողը պար-
տի դրաւոր ներկայացնել իւր ամբաստանութիւնն
առ Ս. Պատրիարքն :

Սրբազան Պատրիարքին յանձնարարութեամբ
ամբաստանութիւնք կը քննուին եւ կը վճռուին
Տնօրէն Ժողովոյ մէջ :

Դ. ՀՐԱԺԵՇՏ Ի ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԵՆԱՅ

Յօդ. 10. Ո՛ր և է Միաբան իրաւունք ունի
հրաժեշտ տալ Միաբանական կեանքէ հետեւեալ
պայմաններով .

Ա. Երբ Միաբանը այնպիսի հիւանդութեան
իւ կ'ենթարկուի , որ չընեեր նմա այլ եւս շա-
րունակել Միաբանական կեանքը :

Բ. Երբ Միաբանը արդէն ծառայութիւն մա-
տուցած է Ս. Աթոռոյն՝ առ նուազն երեք տարի՝
եթէ Ժառանգաւորաց Վարժարանի աշակերտե-
լով ուսմունքն աւարտած է և չէ ուղեր կամ յար-
մար չէ դատուեր Եկեղեցական կարգը մոնելու ,
և եօթն տարի՝ եթէ Եկեղեցական դասէն է : Սոյն
պարագայից մէջ ծառայութեան տարիները կը
հաշուին Ժառանգաւորաց համար՝ Վարժարանէն
եղնելով Դպրաց կամ Քրճաղգեցից կարգը մտած
օրէն սկսեալ , Եկեղեցականաց համար՝ գտնուած
աստիճանն ընդունած օրէն սկսեալ . իսկ դրսէն

եկած Եկեղեցականներուն համար՝ Միաբանութեան մէջ ընդունուած օրէն սկսեալ :

Յօդ. 11. Մի և միւս պայմաններով հրաժարիլ ուզող Միաբանք խնդրագիր կը մատուցանեն Տնօրէն Ժողովոյ, որ պէտք եղած հետազօտութիւնն ընելով, եթէ իրաւացի գտնէ խնդիրը՝ կը վճռէ հրաժարումը :

Յօդ. 12. Հրաժարեալ Միաբանը պարտի իր հաշիւներն ու պաշտօնավարութեան համարը կատարելապէս տալ, և ապա իր անձին սեփական գոյքն առնելով բաժնուիլ Միաբանութենէն :

Յօդ. 13. Հրաժարեալ Միաբաններէն անոնք որ կը խնդրեն մնալ միշտ անդամ Միաբանական Ուխտին Սրբոց Յակովբեանց, պարտին խոստմնագրով յանձն առնուլ՝ 1. Ս. Աթոռոյ կողմէն որ և է պարագայի մէջ իրենց յանձնարարեալ ծառայութիւնները յօժարակամ կատարել, պայմանաւ՝ որ սոյն ծառայութիւնք չը պարտաւորեն զիրենք վերստին Միաբանական կենաց լուծին ներքեւ մտնելու՝ յորմէ հրաժարած են, և կարենան համաձայնիլ իրենց վերջէն ընդունած Ազգային հրապարակական պաշտօնի կատարման հետ՝ եթէ ունին. եւ 2. առանց Ս. Աթոռոյ հրամանին Եկեղեցական աստիճանի բարձրացում չ'ընդունիլ, եւ նոյն ժամանակ կ'ստանան վկայագիր մը, որ իրաւունք կուտայ իրենց՝ Ա. ստորագրել միշտ « Ի Միաբանական Ուխտին Սրբոց Յակովբեանց », Բ. գալ

վերստին Միաբանական կենաց մէջ մտնելու երբ եւ կամին, պայմանաւ՝ որ անարատ ներկայանան բարոյապէս և նիւթապէս. և Գ. բուէ ընդունիլ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովէն՝ Պատրիարքական ընտրելութեան և Աւագ — Լուսարարութեան համար, եթէ ունին օրինական հանդամանք սոյն պաշտօններու ընտրելութեան :

Յօդ. 14. Նախորդ յօդուածոց համանման անօրէնութիւն կ'ըլլայ և մի և նոյն իրաւունքը կը տրուի նաև Միաբանութեան այն անդամներուն, որք ծառայութեան պայմանեալ ժամանակը չը լրացուցած (Յօդ. 10) Ս. Աթոռոյն թոյլտուութեամբ պաշտօնի կը կոչուին Ազգային Վեդրոնական Վարչութենէն, և յանձն կառնուն խոստմնագրով՝ Ա. Մատուցանել Ս. Աթոռոյ, սովորական պարագայի մէջ՝ այն ամեն ծառայութիւնք, որք կը խնդրուին իրենցմէ, և որք չեն հակառակիր իրենց Ազգային նոր պաշտօնին կատարման հետ. Բ. Արարչոյ կարգի պարագայի մէջ ձգել դրսի պաշտօնն եւ դառնալ գալ ի Ս. Աթոռն, երբ Սո անհրաժեշտ կարօտութիւն զգայով կը կռչէ զնոսա առժամապէս իր անմիջական ծառայութեան. եւ Գ. երբ հրաժարի այդ պաշտօնէն անմիջապէս վերադառնալ ի Ս. Աթոռն :

Ե. ԱՐՏԱՔՍՈՒՄՆ Ի ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵՆԷ

Յօդ. 15. Այն ամեն Միաբանք, որ կանոնաց անսաստելով անվայել վարք կ'ունենան, կամ

անհաւատարիմ կը գտնուին և կամ առանց օրիշնաւոր պատճառի իրենց յանձնուած պաշտօնը կը մերժեն կամ խոյս կուտան անկէ, կ'արտաքսուին Միաբանութենէն հետեւեալ պայմաններով:

Ա. Սոյն տեսակ յանցապարտ Միաբանը՝ նախ իր անմիջական մեծէն յուզողութիւն կը յորդորուի երկիցս և երիցս, և եթէ անուղղայ մնայ, գանգատագրով կը ներկայուի Տնօրէն Ժողովոյ, որ առ առաւելն մէկ ամսուան մէջ պէտք եղած քննութիւնն ընելով կուտայ իր վճիռը, և յորդոր կամ պատիժ ինչ որ արժան է և պատշաճ՝ ՚ի գործ կը դնէ զնա ՚ի կարգ բերելու:

Բ. Իսկ եթէ յանցապարտը դարձեալ շարունակէ իր ընթացքը, Տնօրէն Ժողովը դատաստանաւ կը վճռէ անոր արտաքսումը՝ եթէ Դպիր կամ Քրձաղգեաց կամ Մայրապետ է, և Ս. Պատրիարքը կը գործադրէ. իսկ եթէ Եկեղեցական որ մասնաւոր Տեղեկագրութեամբ անոր արտաքսումը կ'առաջարկէ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ:

Յօդ. 16. Արտաքսեալ Միաբանը նախ պարտի իր հաշիւն ու համարը կատարելապէս տալ, եւ ապա իր անձին սեփական գոյքն առնելով, հեռանալ Միաբանական Ուխտէն, եւ նաեւ Ս. Երուսաղէմէն՝ եթէ Եկեղեցական կարգէն է:

Յօդ. 17. Այն Միաբաններն՝ որք կամ օրիշնաւորապէս հրաժարելով Միաբանական կեանքէ, և կամ Ս. Աթոռոյ թղտուութեամբ Ազգային պաշտօնի կոչուելով, անդամ մնացած են Սրբոյ

Յակովբեանց Ուխտին (Յօդ. 13, 14), բայց իրենց խոստմանց դրժելով չեն կատարեր խոստմագրով յանձնառեալ պայմաններն, և կամ իրենց վարուք եւ գործովք անպատուութիւն կը պատճառեն Ուխտին՝ որոյ անդամ են, և յետ երկիցս և երիցս յորդորուելոյ անուղղայ կը մնան, Տնօրէն Ժողովոյ առաջարկութեամբ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ կողմէ կ'արտասանուի արտաքսումն եւ Ս. Պատրիարքն կը գործադրէ:

Յօդ. 18. Արտաքսեալ Միաբանից անուններն և պատճառները կը նշանակուին Միաբանութեան Մայր – Տումարին, և առ Ազգային Երեսփոխանական Ժողով մատուցուած տարեկան տեղեկագրութեան մէջ և Եկեղեցական արտաքսելոց համար ամեն անգամ և անմիջապէս Տեղեկագիր կը տրուի նաեւ Ազգային Պատրիարքարանի և Արատեան Մայր – Աթոռոյ:

2. ՎԱԽՃԱՆ ՄԻԱԲԱՆԻՅ

Յօդ. 19. Ո՛ր և է Միաբան թէ՛ Վանքին մէջ և թէ՛ դուրս օտար երկիր վախճանած ժամանակ, բոլոր գոյքը ՚ի գիր կ'առնուին, եւ հաշիւները տեսնուելով կը կարգադրուին Տնօրէն Ժողովոյ միջոցաւ:

Յօդ. 20. Վախճանեալ Միաբանից օրինաւոր ժառանգն Ս. Աթոռն ըլլալով, անոնց գոյքէն Ս. Աթոռոյն և այլոց վերաբերեալ և պատահապէս

իրենց քով գտնուած դրամ, անօթ, զգեստ, փերք և այլն, իրենց տեղը յանձնուելով, ինչ որ աւելնայ՝ Ս. Աթոռոյն կ'անցնի կանոնաւոր արձանագրութեամբ՝ ի յիշատակ անուան նորա : Մի և նոյնը կը գործադրուի նաեւ Լուսարարապետի մահուան ատեն նորա սենեկի և սեփական գոյից նկատմամբ, սակայն անմիջապէս՝ ըստ սովորութեան՝ Տնօրէն ժողովոյ միջոցաւ Ս. Յակովբայ Աւանդատան դուռը կը կնքուի և բանալիները կնքոյ ներքեւ կը պահուին մինչ ց'ընտրութիւն և հաստատութիւն նոր Լուսարարապետի : Իսկ Պատրիարքի վախճանման ատեն վախճանելոյն և Պատրիարքարանի գոյից քննութիւնն Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով ընտրեալ Քննիչ Մասնախմբի մը գործակցութեամբ կը կատարուի (Յօդ. 24) :

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ .

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յօդ. 21. ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ Առաքելական Աթոռոյ Վարչութիւնը յանձնուած է Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքին, որ կը գործէ օրինաց սահմանին մէջ՝ ըստ տրամադրութեան սոյն կանոնագրոյ՝ աջակցութեամբ Միաբանութեան :

Պատրիարք և Միաբանութիւն համարատու են առ Ազգն՝ Կ. Պօլոյ Երեւոյթանական Ժողովոյն միջոցաւ :

Ա. ՄՐԲԱԶԱՆ ՊՏՏՐԻԱՐԲ

Յօդ. 22. Պատրիարքը Սրբոյ Յակովբեանց Առաքելական Աթոռոյ ցկեանս Գահակայն է, Գլուխ համանուն Միաբանութեան, Նախագահ Միաբանական Ընդհանուր եւ Տնօրէն Ժողովոյ և Պետ Գործադիր Իշխանութեան :

Յօդ. 23. Պատրիարքին պաշտօնն է միանգամայն և պարտաւորութիւնը՝ Միաբանութեան կանոնագրին ճշգիւ հետեւողութեամբ,

Ա. Կառավարել Հայրաբար Միաբանական Ուխտն Սրբոյ Յակովբեանց, և օր աւուր բարեկարգութեամբ եւ գիտութեամբ առաւել զարգացման հոգ տանիլ,

Բ. Տնօրինական Ս. Տեղեաց և այլ Ուխտատեղեաց նկատմամբ Ազգային սեփականութեանց և արտօնութեանց անկորուստ և պայծառ պահուելուն հսկել,

Գ. Ս. Աթոռոյ սեփական Վանօրէից և Կալուածոց պահպանութեան եւ բարգաւաճման հոգ տանիլ.

Դ. Սոյն հաստատութեանց շնորհիւ և Ս. Աթոռոյ կարողութեան չափով՝ Ազգային դաստիարակութեան ծաւալմանն օժանդակել.

Ե. Ս. Աթոռոյ Թեմական Ժողովոյց Առաջնորդական խնամք տանել.

Զ. Եւ՝ իբր միջնորդ Միաբանական յարաբերութեանց, ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան

պարտ ու պատշաճ մեծարանքն ընծայել առ Մայր—Աթոռն Արարատեան . Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան աջակցութեամբ՝ հսկել Ս . Աթոռոյ իրաւանց և պարտեաց վրայ , համաձայն Կանոնագրիս եւ Ազգային Սահմանադրութեան . խաղաղութիւն ունենալով հանդերձ ընդ Օտարազգի Քրիստոնեայ Միաբանութիւնս՝ հսկել անկորուստ պահելու Ազգին իրաւունքն և անաղարտ՝ Միաբանութեան պատիւն . անվթար պահել հրովարտակօք շնորհեալ եւ վաւերագրովք հաստատեալ առանձնաշնորհումներն , արտօնութիւններն եւ աւանդական հնաւանդ սովորութիւններն , վայելուչ յարաբերութեամբք թէ՛ ընդ Նախարարս թէ՛ ընդ Բարձրագոյն պաշտօնակալս և թէ՛ ընդ Տեղական Կառավարութիւնն :

Յօդ . 24 . Երբ Ս . Երուսաղէմի Պատրիարքական Աթոռը որ և է պատճառաւ Թափուր մնայ , Պատրիարքական Փոխանորդը Տնօրէն Ժողովոյ խորհրդակցութեամբ , Միաբանական Ընդհանուր Ժողով գումարել փութալով՝ ընտրել կուտայ :

Ա . Երբ անձերէ բաղկացեալ Քննիչ Մասնախումբ մը , որ պաշտօն ունի Տնօրէն Ժողովոյ հետ Պատրիարքի գոյքն և ընդհանրապէս Պատրիարքարանի մէջ գանուած ամեն բան ի գիր առնուլ , և ցուցակաւ Տնօրէն Ժողովոյն յանձնելով՝ տեղեկագիր մատուցանել Միաբանական Ընդհանուր Ժողովին , (Յօդ . 19-20) և անմիջապէս տեղեկագրել Կեդրոնական Վարչութեան , իսկ Տնօ-

րէն Ժողովը Պատրիարքարանը կնքոյ տակ կը պահէ մինչ ցփահակալութիւն նոր Պատրիարքի , և

Բ . Պատրիարքական Տեղակալը՝ որ քուէից բացարձակ առաւելութեամբ կ'ընտրուի միանուն քուէով , և իր ընտրութեան հաստատութեան պաշտօնագրոյն Կ . Պօլսէն գալէն յետոյ կը վարէ իր պաշտօնը ըստ 25^{րդ} . յօդուածոյ :

Յօդ . 25 . Պատրիարքի վախճանման պատճառաւ ընտրուած Տեղակալին պաշտօնն է Պատրիարքի ընտրական գործողութեանց Նախագահել , և մինչեւ ցփահակալութիւն նորընտր Պատրիարքի՝ անոր պաշտօնը վարել ըստ Կանոնագրի Միաբանութեան :

Յօդ . 26 . Ս . Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռոյ Պատրիարքն Ազգային Երեսփոխանական Ժողովով կ'ընտրուի Միաբանութեան ներկայած ընտրելեաց մէջէն , որոց ցուցակը կը պատրաստուի հետեւեալ կերպիւ .

Նախ՝ Միաբանական Ընդհանուր Ժողով կը գումարի՝ Միաբանութեան աթոռը Եկեղեցական տնդամոց (Տէս յօդ . 35) կէսէն դէթ մէկ աւելի թուով , ընդ Նախագահութեամբ Պատրիարքական Տեղակալի , որ կը յիշեցնէ Ժողովականաց Պատրիարքական Ընտրելիութեան արժանաւորութեան հանգամանքը , և կը հրաւիրէ զնոսա խղճի մտօք կատարել իրենց ընտրութիւնը :

Իւրաքանչիւր ընտրող թղթի մը վրայ կը գրէ այն ամեն Միաբան Եպիսկոպոսաց և Վարդապետաց

անունները, որք երեսուն և հինգ տարին լրացուցած, եւ Օսմանեան Տէրութեան հպատակ ըլլալով, ըստ իւր խղճի՝ կրօնական, բարոյական եւ ուսումնական բարեմասնութեամբք արժանի են Պատրիարքական զանգ քարձրանալու :

Քուէհամար կը կատարուի սոյն քուէից, եւ առաւելագոյն քուէ ստացող անուններէն քուէից առաւելութեան կարգաւ եօթն անձինք որոշուելով՝ Առաջին յոյսի մը կը պատրաստուի Եօթն ընդհին :

Ժողովականք երկրորդ անգամ քուէարկութեան կը հրաւիրուին՝ սոյն Եօթն ընդհին յոյսիին ձեռքն միայն երէք անձի վրայ քուէնին ամփոփելու պայմանաւ և քուէհամար կատարուելով Երկրորդ յոյսի մը կը պատրաստուի երէք ընդհին իւրաքանչիւրին ընդունած քուէից առաւելութեան կարգաւ . իսկ եթէ երկու ընտրութեանց ժամանակ հաւասար քուէներ պատահին՝ վիճակաւ կ'որոշուի Ընտրելին, և սոյն երէք ընդհին յոյսի՝ իւր արժանաւորագոնից ընդհին յոյսի՝ հանդերձ առաջին Եօթն ընդհին յոյսի և իւրաքանչիւր ընտրելոյ անցեալ պաշտօնավարութիւնը նկարագրող տեղեկագրով կը ներկայուի Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր Ժողովոյ, որ անոնց ձեռքն կ'ընտրէ զՊատրիարքն Ս. Երուսաղէմի, Կ. Պօլսոյ Պատրիարքի ընտրութեան տրամադրութեան համեմատ :

Յօդ. 27. Նորընտիր Պատրիարքն եթէ վարդապետ է, Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ

վկայականով և Կ. Պօլսոյ Պատրիարքի յանձնարարականով Ս. Էջմիածին կ'ուղեւորի, և Եպիսկոպոսութեան աստիճանի կը բարձրանայ, և ի վերադարձին յԱտենի Սրբոց Յակովբեանց Տաճարին եւ ի ներկայութեան Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ, հանդիսաւորապէս ուխտ ընելով « Հաւատարիմ մնալ Տէրութեան, Ազգին և Ս. Աթոռոյն Երուսաղէմի, և հսկել անթերի գործադրութեան Կանոնագրի Միաբանութեան » կը բազմի յԱթոռն Պատրիարքական, և կը տեղեկագրէ առ Ազգային Ժողովն իւր Ուխտին կատարումն :

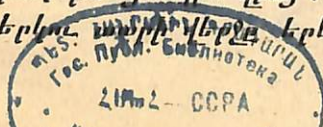
Իսկ եթէ Եպիսկոպոս է, ընդունելով իւր ընտրութեան և հաստատութեան պաշտօնագրերն, կը կատարէ վերոյիշեալ Ուխտն և կը բազմի յԱթոռ Պատրիարքական :

Ս. Եկեղեցեաց մէջ Պատրիարքի անուան յիշատակութիւնը կ'սկսի իր ուխտի կատարումէն անմիջապէս յետոյ :

Բ. ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 28. Տնօրէն Ժողովը կը կազմուի՝ Լուսարարապետէն որ անփոփոխ անդամ է, և պարբերաբար փոփոխելի վեց անդամներէ :

Յօդ. 29. Տնօրէն Ժողովոյ անդամք չորս տարի պաշտօն վարելու պայմանաւ կ'ընտրուին Միաբանական Ընդհանուր Ժողովէն, առաջին անգամ Պատրիարքին՝ Լուսարարապետին հետ պատրաստած կրկնաթիւ ցանկին վրայ . առաջին ընտրութենէն երկու անգամ քուէարկուելու երեք անգամք վիճա-

կաւ, եւ այնուհետեւ երկու տարին մի անգամ պաշտօնավարութեան քառամեայ շրջանը լրացընող անգամք կը դադրին, որոց տեղը Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը նոր երեք անդամներ կ'ընտրէ Ս. Պատրիարքին՝ մնացեալ անգամոց հետ պատրաստած կրկնաթիւ ցանկին վրայ:

Թէ՛ վիճակաւ և թէ՛ կարգաւ դադարեալ անգամք վերընտրելի են:

Յօդ. 30. Տնօրէն Ժողովը կանոնաւորապէս շաբաթը երկու՝ իսկ ստիպողական հարկին աւելի նիստ կ'ընէ, ընդ Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ՚ի բացակայութեանն՝ Պատրիարքական Փոխանորդին: Ժողովը կ'առաջնորդուի իւր Գլխանէն՝ կազմեալ մէկ Ատենապետէ և մէկ Ատենագլխէ, զորս իւր մէջէն կ'ընտրէ երկու տարի պաշտօն վարելու պայմանաւ:

Յօդ. 31. Տնօրէն Ժողովը պաշտօնն է հաւանութեամբ Ս. Պատրիարքի, Ս. Աթոռոյ պաշտօնատարաց կողմէ ներկայուած ճղաւոր և ծանրակշիւ գործերը տնօրինել, նախապէս ստանալով անոնց կարծիքը և դիտողութիւնն:

Ստորակարգեալ պաշտօնէից ընտրութիւնները կատարել:

Վարչական հրահանգներն և տնօրէնութիւնները սահմանել:

Եւ ՚ի մի բան, տնօրինել այն ամեն գործերն, որք իւրաքանչիւր պաշտօնատարի իրաւասութեանէն վեր կը գատուին:

Նշնալէս, Տնօրէն Ժողովը պաշտաման կը պատկանի, հաւանութեամբ միշտ Ս. Պատրիարքի, Ս. Աթոռոյ վարկը սրահելու համար ՚ի հարկին փոխառութեան պէտքն ու պայմանները սահմանել, կալուածական գնումն եւ վաճառումն ընել, Միաբանից ընդունելութիւնն որոշել, ամբաստանութիւնները քննել, հրաժարում վճռել, աստիճանի բարձրացման արժանաւորութիւնն (բաց ՚ի Եպիսկոպոսներէ) որոշել, եւ ՚ի գէպս մահուան Միաբանից սեփական գոյից վրայ կանոնական տրամադրութիւնն ՚ի գործ դնել:

Յօդ. 32. Տնօրէն Ժողովը ամեն ամսագլուխ պաշտօնէից հաշիւները կը քննէ, չորս ամիսն անգամ մը Ս. Աթոռոյ ելեւմտից վիճակն ստուգելով հարկաւոր տնօրէնութիւնները կ'ընէ, ամեն տարեգլուխ անցելոյն հաշիւները կը փակէ, եւ յաջորդին ելմտացոյցը կանխաւ յարգարելով՝ բացատրական Տեղեկագրութեամբ կը ներկայէ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը:

Յօդ. 33. Տնօրէն Ժողովը համարատու է առ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը, որ կը կատարէ համարատուութիւն տարեկան Տեղեկագրութեամբ, որոյ մէջ խնամով պիտի նշանակէ,

Ա. Միաբանական անդամոց ընդունելութեան, պաշտօնավարութեան, հաւատարիմ ծառայութեանց համար եղած վարձատրութեանց, ձեռնադրութեանց, հրաժարման և մահուան վերաբերեալ տնօրէնութիւնքն:

Բ. Միաբանական անդամոց ուսումնական յառաջդիմութեան, եւ ընդհանրապէս Ազգային դաստիարակութեան նկատմամբ գործադրուած միջոցները և արդիւնք նոցին:

Գ. Տնօրինական Ս. Տեղեաց և այլ Ուխտատեղեաց մէջ Օտարաց հետ ընկերովի և առանձինն Ազգային արտօնութեանց և սեփականութեանց մասին պատահած նշանաւոր դէպքերն և ասոնց նկատմամբ ընդ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան, ընդ Տեղական Կառավարութեան, ընդ Քրիստոնեայ Օտարադպիս, և ուղղակի ընդ Նախարար Տէրութեան կամ այլ Պաշտօնակալս տեղեւորեցած յարաբերութիւնք և արդիւնք նոցին:

Դ. Բոլորեալ տարւոյն Ելմտական Ճշգրիտ վեճակն բաղդատմամբ ենթադրեալ Ելմտացոյցի, և ի մասնաւորի փոխառութեանց և կալուածական գնմանց և վաճառմանց եւ պարտուց վճարման նկատմամբ ի գործ դրուած միջոցներն և արդիւնք նոցին:

Ե. Յաջորդ տարուան ենթադրեալ Ելմտացոյցն և Ելեւմոյց հաւասարակշռութեան համար որոշուած միջոցներն:

Յօդ. 34. Տնօրէն Ժողովոյ անդամք չեն կրնար ստանձնել այն պաշտօններ, որք իրենց համարառութեան ներքեւ կը գտնուին, ինչպէս նաեւ չեն կրնար միանդամայն Տնօրէն Ժողովոյ անդամ և Ընդհանուր Ժողովոյ Ատենապետ գտնուիլ:

Իսկ եթէ երբէք ստանձնեն այնպիսի պաշտօն, կը դադրին նոյն միջոցին Տնօրէն Ժողովոյ անդամակցութենէն:

Գ. ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Յօդ. 35. Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ անդամ են Միաբանութեան բոլոր Եկեղեցական անդամներն, մինչեւ ի Սարկաւագունս՝ ի միասին համարեալ:

Յօդ. 36. Ս. Պատրիարքը կը Նախագահէ Ընդհանուր Ժողովոյ, եւ Ս. Աթոռը Թափուր եղած Ժամանակ՝ Պատրիարքական Տեղակալը: Բայց Ընդհանուր Ժողովը իր մասնաւոր Դիւանն ունի՝ Ատենապետ և Ատենադպիր և Փոխանորդներէ կազմեալ, զորս երկու տարի պաշտօն վարելու պայմանաւ կ'ընտրէ իր մէջէն գաղտնիքուհարկութեամբ:

Յօդ. 37. Ընդհանուր Ժողովն կը գումարի,

Ա. Կանոնադրապէս ամեն տարեգլուխ (Մայիս) Տնօրէն Ժողովոյ համարատուութիւնը առնելու և առ Ազգային Երեսփոխանական Ժողովն իր համարը տալու, եւ՝

Բ. Պատրիարքը, կամ Տնօրէն Ժողովը մասնաւոր խնդրոյ մը համար հարկ տեսնեն, և կամ Ընդհանուր Ժողովոյ Ս. Երուսաղէմի մէջ գտնուող անդամոց մէկ երրորդ մասը բացորոշ խնդրագրով հայցեն անոր գումարումը:

Յօդ. 38. Ս. Պատրիարքը՝ կամ Ս. Աթոռոյ Թափուր Ժամանակ Տեղակալն, և Ս. Պատրիարքի բացակայութեան միջոցին Պատրիարքակ ան Փոխա-

նորդը կը հրաւիրէ զանդամս 'ի ժողով, ամեն ան
գամ Օրակարգի խնդիրը գէթ 24 ժամ առաջ
գրով ծանուցանելով ամեն մէկուն :

Յօդ. 39. Ս. Երոսալէմ Գանդալ Միաբանա-
կան Ընդհանուր ժողովոյ անդամոց թուոյն կէսէն
մէկ աւելին բաւական է օրինաւոր Ատեան կազ-
մելու և ամեն խնդիր լուծելու և ընտրութիւն-
ներն ընելու, բայց 'ի Պատրիարքական ընտրե-
լեաց, Լուսարարապետի եւ Տեղակալի ընտրու-
թիւններէն՝ որոց համար Ընդհանուր ժողովոյ
Բոլոր անդամոց կէսէն գէթ մէկ աւելի անդամոց
ներկայութիւնն անհրաժեշտ է :

Յօդ. 40. Միաբանական Ընդհանուր ժողո-
վոյ պաշտօնն է,

Ա. Ընտրել Պատրիարքական ընտրելիներն,
ինչպէս նաեւ Տեղակալն ու Լուսարարապետն և՛
ըստ 29-րդ. յօդուածոյ՝ Տնօրէն ժողովոյ անդամներն.

Բ. Միաբանական Վարչութեան և նոյն իսկ
իրեն համար մասնաւոր կանոնադրութիւններ
հաստատել կամ պայմանեալ ժամանակին բարե-
փոխել, Տնօրէն ժողովէն առաջարկեալ խնդիր-
ները լուծել, Եպիսկոպոսութեան ընտրելեաց
արժանաւորութիւնը քուէարկել, Տնօրէն ժողո-
վոյ տեղեկագրին վրայ՝ Միաբանից արտաքսումն
արտասանել, և 'ի զէպո մահուան Պատրիարքի,
նորա սեփական և Պատրիարքարանի գոյից վրայ
եղած կանոնական տնօրէնութիւնն լսել և վեր-
ջապէս Տնօրէն ժողովէն համար առնուլ :

Յօդ. 41. Ամեն տարեգլուխ Միաբանական
Ընդհանուր ժողովը Տնօրէն ժողովոյ համարադր-
ւութեան Տեղեկագիրն և Ելմտացոյցն ընդունե-
լով՝ ստուգելէ և վաւերացնելէ յետոյ, իր կողմէն
համարատուութեան Տեղեկագիր կուղղէ առ Աղ-
գային Երեսփոխանական ժողովն, մի առ մի նշա-
նակելով 'ի նմին 33-րդ. յօդուածին տրամադրու-
թեան համաձայն տարւոյն մէջ կատարուած Վար-
չական, Տնտեսական, Ելմտական, Բարեկարգա-
կան տնօրէնութիւնքն, ինչպէս նաեւ վերջացեալ
տարւոյ հաշուեկշիռն :

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ .

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԻ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼԻ

Ա. ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏ

Յօդ. 42. ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏԻՆ պաշտօնն է՝
Ա. Տնօրինական Ս. Տեղեաց և այլ Ուխտա-
տեղեաց և բոլոր Եկեղեցեաց մէջ Աստուածային
պաշտաման ըստ կանոնաց Եկեղեցւոյ կատարուե-
լուն վերատեսչութիւնը, և

Բ. Ս. Աթոռոյն սեփական բոլոր Եկեղեցա-
կան անօթոց, զարդուց, զդեստուց, գրեանց,
և այլ կահուց և կարասեաց անկորուստ և անեղծ
պահպանութիւնը :

Յօդ. 43. Լուսարարապետին հսկողութեան ենթարկեալ են՝

Ա. Ի մասին Եկեղեցական պաշտաման, Միաբանութեան բոլոր Եկեղեցական անդամներն, և ՚ի մասնաւորի՝ Ժամօրհնող, Խոստովանահայր, Ժամասաց և Ժամարար Վարդապետք, Սարկաւագունք և Դպիրք, Մասագործ և Ժամակօչ, և՝

Բ. Ի մասին Աւանդապահութեան բոլոր Լուսարարք և այլ սպասարկուք Եկեղեցւոյ :

Յօդ. 44. Ս. Աթոռոյ Աւանդատան մէջ ինչպէս նաև զանազան Ուխտատեղեաց և Ս. Տաճարաց մէջ գտնուած բոլոր Եկեղեցական անօթոյ, զարդուց, զգեստուց, գրեանց, և այլ կահուց և կարասեաց մանրապատում Մայր-Տուժարն Ս. Աթոռոյ Աւանդատան մէջ պահուելով, Լուսարարապետն՝ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով ընտրուելէն, և սովորական արարողութեամբ Աւանդատան բանալին Ս. Գլխադրէն իր ձեռօք առնելէն ետքը, նոյն Տուժարն ինչպէս նաեւ իր նախորդի մասնաւոր Տուժարն Աւանդատան վիճակին հետ բաղդատելով, անոնց մէջ կ'արձանագրէ իր գիտողութիւնքն և կ'ստորագրէ :

Յօդ. 45. Իւրաքանչիւր Լուսարարապետ իր ժամանակին համար մասնաւոր ժապաւինեալ Տուժար մը կ'ընդունի Տնօրէն Ժողովէն և անոր մէջ կ'արձանագրէ մանրամասնաբար .

Ա. Ի՛նչ անօթ, զգեստ, զարդ և այլն, որ կը յանձնուի իրեն յԱտենի Տնօրէն Ժողովոյ, և՝

Բ. Ի՛նչ փոփոխութիւն որ հարկ տեսնուի և Տնօրէն Ժողովոյ որոշմամբ կը կատարուի Աւանդատան մէջ գտնուած անօթոյ, զգեստուց, եւ այլն վրայ, (նորոգութիւն, ձեւի փոփոխութիւն, ջնջում, և այլն), և ամեն մէկ արձանագրութեան ներքեւ թէ՛ ինքն կ'ստորագրէ և թէ՛ Տնօրէն Ժողովոյ ղեկանին ստորագրել կուտայ :

Բ. ՊԱՏՐԻԱՐԺԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ

ՅԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

Յօդ. 46. Ս. Պատրիարքը կ'ընտրէ իր Փոխանորդն Տնօրէն Ժողովոյ Եպիսկոպոս անդամոց մէջէն :

Փոխանորդին պաշտօնն է Տնօրէն Ժողովոյ անդամակցութենէ զատ, ըստ հրամանի և հրահանգի Ս. Պատրիարքին, յարաբերական գործերը տնօրինել եւ ՚ի բացակայութեան Ս. Պատրիարքի. Նախագահել Ժողովոյ և ստորագրել պաշտօնագրերն :

Գ. ԵԼԵԻՄՏԻՅ ՏԵՍՈՒՉ

Յօդ. 47. Ելեւմտից Տեսուչը կ'ընտրուի Տնօրէն Ժողովէն և համարատու է նմա, և պաշտօնն է Ս. Աթոռոյ ելեւմտից կանոնաւոր տնտեսութեան և համարակալութեան վերատեսչութիւնը :

Յօդ. 48. Ելեւմտից Տեսչին հսկողութեան ենթարկեալ են ինչպէս Հաշուական Գիւանի յա-

տուի պաշտօնեայք, նոյնպէս ՚ի մասին հաշուական գործողութեանց՝ բոլոր ստորակարգեալ պաշտօնակալք Միաբանութեան :

Յօդ. 49. Ս. Աթոռոյ ելեւմուտքը կանխաւ սահմանեալ ելեւմտացոյցին համեմատ կը տնօրինուին ելեւմտական տնտեսութեան զանազան ճիւղերու պաշտօնակալաց ձեռք, որոց ամենուն գործառնութեանց կանոնաւորութեանը կը հսկէ ելեւմտից Տեսուչը, եւ չորս ամիսը անգամ մը Ս. Աթոռոյ ելմտական վիճակը կը ներկայէ Տնօրէն Ժողովոյ :

Յօդ. 50. Ս. Աթոռոյ ամեն տեսակ ելեւմուտքը սահմանեալ ելմտացոյցին համաձայն կը գանձուին կամ կը վճարուին ելեւմտից Տեսչին ձեռք. իսկ ելմտացոյցէ դուրս արտասովոր հասութից գանձումն և ծախուց վճարումն կը լինի Տնօրէն Ժողովոյ մասնաւոր և պատճառաբանեալ որոշմամբ և Ս. Պատրիարքի պաշտօնագրով :

Յօդ. 51. Ս. Աթոռոյ փոխառական գործողութիւնք ելեւմտից Տեսչին ձեռք կը կատարուին՝ Տնօրէն Ժողովոյ որոշումն եւ Ս. Պատրիարքի պաշտօնագիրն ստանալէ յետոյ :

Յօդ. 52. Ս. Աթոռոյ բոլոր ելեւմտական գործողութիւնք Կրկնատումարի օրինօք կ'արձանագրուին Հաշուակալի ձեռք որ՝ ընդ հսկողութեամբ ելեւմտից Տեսչին՝ կը գործէ և պատասխանատու է նմա :

Յօդ. 53. Տնօրէն Ժողովոյ մէջ լինելիք ամեն ելեւմտական տնօրէնութիւնք և հաշուական գործառնութիւնք ելեւմտից Տեսչին ներկայութեամբ և խորհրդակցութեամբ կը լինին :

Դ. ԴԱՐՊԱՍԸՆԿԱԼ

Յօդ. 54. Դարպասընկալն Դրամընկալ և Տումարակալ Վարդապետներով իբր Դարպասական Յանձնախումբ՝ մէկ տարուան համար Տնօրէն Ժողովէն կ'ընտրուին և ամենն ալ անմիջապէս վերընտրելի են : Ի հարկին Դարպասական Յանձնախումբին օգնականներ կը նշանակուին Ս. Պատրիարքին հրամանաւ :

Յօդ. 55. Դարպասընկալին պաշտօնն է՝ հրսկել ուխտաւորաց պատշաճապէս հիւրընկալուելուն, ընդունել նոցա Դարպասական նուէրներն, բռնել անոնց կանոնաւոր հաշիւը եւ գոյացեալ արդիւնքն գիտութեամբ Ս. Պատրիարքին՝ Դրամընկալին միջոցաւ յանձնել ելեւմտից Տեսչին :

Յօդ. 56. Դարպասընկալին հսկողութեան ենթարկեալ են, Դրամընկալ, Տումարակալ եւ Հիւրընկալ Վարդապետք, Սենեկապանն, Շորապահը և Պընձապահը :

Ե. ԴՊՐՈՅԱՅ ՏԵՍՈՒՉ

Յօդ. 57. Դպրոցաց Տեսուչը կ'ընտրուի Տնօրէն Ժողովէն և իւր պաշտօնն է՝ Ժառանգաւորաց

Վարժարանի, Երուսաղէմի Երկսեռ Նախակրթարանաց, Բեթղէհէմի և Յոպպէի Վարժոցաց Վերատեսչութիւնը :

Յօդ. 58. Տեսչի հսկողութեան ենթարկեալ են՝ Ժառանգաւորաց Վարժարանի և Նախակրթարանաց ու Վարժոյներու Ուսուցիչները եւ բոլոր ծառայողները :

Յօդ. 59. Դպրոցաց Տեսուչը, ըստ որոշման Տնօրէն Ժողովոյ՝ կը տնօրինէ Ժառանգաւորաց Վարժարանի, Երկսեռ Նախակրթարանաց եւ Թեմական Վարժոցաց վերաբերեալ գործերն եւ խնդիրներն :

Յօդ. 60. Ժառանգաւորաց Վարժարանը կը կառավարուի հետեւեալ հիմնական ծրագրոյն համեմատ .

Աշակերտք արդէն նախակրթեալք կ'ընդունուին ընտրութեամբ իբր Ժառանգաւորք Եկեղեցւոյ 16 էն մինչեւ 18 տարեկան . մի կողմէն կ'ուսանին՝

1. Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Վարդապետութիւն .

2. Եկեղեցական Իրաւաբանութիւն .

3. Ընդհանուր Արժանագիտութիւն .

4. Ազգութեանագիտութիւն — Հայերէն, Տաճկերէն և Քաղղիերէն .

5. Քանակագիտութիւն — Թուաբանութիւն կատարեալ . Քրահաշիւ և Տարերք երկրաչափութեան .

6. Պատմութիւն — Սրբազան, Եկեղեցական, Ազգային և Արտաքին .

7. Երգեցողութիւն — Զայնագրութեամբ Եկեղեցական և Ազգային .

8. Աշխարհագրութիւն .

9. Տիկեղերագրութիւն .

10. Գծագրութիւն և Գեղագրութիւն .

11. Տարերք Բնական Պատմութեան և Գիտութեանց .

Եւ միւս կողմէն՝ կը վարժուին Եկեղեցական պաշտամանց կանոնաւորապէս Դպրութիւն ընելով Եկեղեցւոյ մէջ, և յետ աւարտման դպրոցական շրջանին՝ Կաթողիկոսական հետազնետէ կը բարձրանան Եկեղեցական աստիճանաց մէջ, իսկ մնացեալներն իրենց կարողութեան համեմատ զանազան գործերու մէջ կը գործածուին ըստ Կանոնագրի Միաբանութեան :

Զ. ԴԻԻԱՆԱՊԵՏ

Յօդ. 61. Դիւանապետը Տնօրէն Ժողովէն կ'ընտրուի, և պաշտօնն է ճշգրութեամբ պատրաստել Ժողովոյ տեսնագրութիւնները՝ առաջնորդութեամբ նորա Դիւանին, և եղած որոշմանց համեմատ պաշտօնական թղթակցութիւններն և Դիւանական արձանագրութիւններն ընել :

Յօդ. 62. Դիւանատան ամեն կարեւոր գրեր և արձանագրութիւններ կը պահպանուին կանոնաւորապէս ցուցակագրեալ ընդ հսկողութեամբ և պատասխանատուութեամբ Դիւանապետին :

Յօդ. 63. Դիւանատան պաշտօնեայք իրենց օրինաւոր պաշտօնավարութեան մասին պատասխանատու են Դիւանապետին :

է. ԹԱՐԳՄԱՆ

Յօդ. 64. Թարգմանը Տնօրէն ժողովէն ընտրուելով իր պաշտօնը կը վարէ ընդ իշխանութեամբ Ս. Պատրիարքին և ընդ հսկողութեամբ Փոխանորդին՝ համաձայն հրահանգաց Տնօրէն ժողովի :

Յօդ. 65. Թարգմանը գործադիր է յարաբերութեանց ընդ Տեղական Կառավարութեան, ընդ Օտարազգի Վանօրայս և Պաշտօնեայս, և հսկող է բարեկարգութեան Քրձադպեաց Միաբանից, Ուխտաւորաց և Երուսաղէմի Հայ Ժողովրդոց, և միանգամայն անդամ է Կառավարութեան Իրարէի Ժողովոյն՝ յանուն Ս. Աթոռոյ :

ը. ՏԵՍՉՈՒԹԻԻՆՔ ԿԱԼՈՒԱՆՈՑ

Յօդ. 66. Տնօրէն ժողովը կ'ընտրէ կալուածական բոլոր գործակալներն՝ յերուսաղէմ, ի չորջակայս, և ի զանազան գաւառս. յերուսաղէմ Վարձընկալի ձեռք կը հաւաքէ վարձքերը, Շինուածաւայտի ձեռք կը կատարէ բոլոր նորոգութեան գործերը. իսկ զրաբը նոյն գործերն կը կատարէ Տեսչաց և Գործակալաց միջոցաւ :

Յօդ. 67. Ամեն ծախք ելնելէն ետքը՝ տալեկան գէթ 3 առ 100 արդիւնք չը բերող կալուածներն, և հեռաւորութեան կամ այլ պարագայից պատճառաւ կանոնաւորապէս տնտեսելն դժուարին եղողները՝ (իբաց առեալ անոնք որ չը ծախուելու պայմանաւ կտակեալ են Ս. Աթոռոյ), ծախելու, անոնց տեղ արդիւնաւոր կալուած գնելու, նոր գետին ծախու առնելու, և կամ նոր շէնք շինելու տնօրէնութիւնք Տնօրէն ժողովոյ իրաւասութեան ներքեւ կը գործադրուին Կալուածական Պաշտօնէից ձեռք և կամ յարմար դատուած այլ եղանակաւ : (որիս 31. յօդ.)

թ. ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Յօդ. 68. Ս. Աթոռոյ Թանգարանը՝ ձեռագիր եւ տպեալ մատենաներով, հնագիտական նիւթերով և Բնական Պատմութեան և Գիտութեանց և Գեղարուեստից վերաբերեալ առարկաներով օժտեալ՝ հանդերձ իւր ընթերցարանով Թանգարանապետի մը տնօրէնութեան ներքեւ կը տնտեսուի՝ Ազգին եւ Միաբանական Ուխտին օգտակար ըլլալու եղանակաւ. և Տնօրէն ժողովը կը հսկէ անոնց ըստ օրինի պահպանութեան եւ զարգացման :

ժ. ՏՊԱՐԱՆ

Յօդ. 69. Ս. Աթոռոյ Տպարանը՝ հանդերձ Գրավաճառութեան սենեկով, Տպարանապետի մը

անտեսութեան յանձնուելով, Տնօրէն թողովը կը հսկէ երկուքին ալ կանոնաւորապէս, եւ Ազգին և Միաբանական Ուխտին բարոյապէս և նիւթապէս օգտակար ըլլալու կերպով անտեսուելուն :

Յօդ. 70. Սոյն սկզբամբ Տպարանապետը Տնօրէն թողովոյ որոշմամբ, եւ Ս. Պատրիարքի Հրամանաւ կը տպագրէ միայն այն գրքերը որ կրօնից և բարոյականի դէմ ոչ ինչ չեն պարունակեր և որ՝ (եթէ դուրսէն ծախքը վճարելով ապսպրուած չեն) դիւրամատչելի գնով կրնան չափաւոր ժաւանակի մէջ ծախուիլ շահաւոր եղանակաւ :

ԺԱ. ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ

Յօդ. 71. Մատակարարը կ'ընտրուի Տնօրէն թողովէն և պաշտօնն է՝ Ընդհանուր Միաբանութեան անդեան անտեսութիւնը, զոր կը կատարէ Եւրոպայցի Նախասահմանեալ եղանակաւ և ողջապահիկ կանոնաց հետեւողութեամբ. իւր հրահրողութեան ենթարկեալ են՝ Յօրենսպահը, Մաւանապետը, Խոհարարք, Սեղանապետք, Սրճարարն և Հացագործը :

Յօդ. 72. Մատակարարը պարտաւոր է իւր պաշտօնին վերաբերեալ բոլոր պարէններն և նիւթերն, ինչպէս նաեւ Եկեղեցեաց ձէթն, ժամանակին որոշեալ չափով և քանակութեամբ առնել և ամպարել, և աչալընութեամբ հսկել կանոնաւորապէս անտեսուելուն :

ԺԲ. ՀԱՆԴԵՐՁԱՊԵՏ

Յօդ. 73. Հանդերձապետը կ'ընտրուի Տնօրէն թողովէն և իւր պաշտօնն է՝ Միաբանութեան տարեկան հաշուստը ըստ որոշեալ տարադու եւ քանակութեան պատրաստել, և Հանդերձարանի վերաբերեալ ամեն նիւթերն հոգատարութեամբ պահպանել :

ԺԳ. ԲԺԻՇԿ ԵՒ ԴԵՂԱԳՈՐԾ

Յօդ. 74. Միաբանական հիւանդաց այցելութեան հոգն ու խնամքը՝ Բժիշկին, և Դեղարանի անտեսութիւնը՝ Դեղագործին կը յանձնուի ընդ հսկողութեամբ Թարգմանին, որ անոնց ճշդիւ եւ կանոնաւորապէս կատարուելուն պատասխանատու է :

ԺԴ. ՊԱՏՐ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ Ի ՊՕԼԻՍ

Յօդ. 75. Պատրիարքական Փոխանորդն Ս. Աթոռոյ ներկայացուցիչն է ՚ի Կ. Պօլիս, միջնորդ յարաբերութեանց ընդ երկուս Աթոռս Պատրիարքական, Տեսուչ կալուածոց եւ Գործադիր Պատրիարքական եւ Վարչական յանձնարարեալ Աթոռապատկան ամեն դործոց :

Յօդ. 76. Պատրիարքական Փոխանորդն կ'ընտրուի Տնօրէն թողովէն Ս. Պատրիարքի առաջարկութեամբ, սոյն թողովէն կ'ընդունի իւր հրահանգն և պատասխանատու է նմա :

ԺԵ . ՏԵՍՈՒՉՔ

Յօդ . 77. Տեսուչներն Ս . Աթոռոյ ներկա յացուցիչներն են՝ իրենց պաշտօնավարութեան յատկացեալ տեղումնք , և կը վարուին մասնաւոր հրահանգաց համեմատ , զոր Տնօրէն ժողովը կուտայ պաշտօնի կոչած ժամանակ :

Յօդ . 78. Տեսուչներն՝ ինչպէս նաեւ փոխնորդն ՚ի Կ . Պօլիս , իրենց Տեսչութեան ենթարկեալ Միաբանից և Պաշտօնակալաց (Ժամարար , Սարկաւադ , Դալիր , Թարգման , Պահակ , Ճապի , և այլն) Պաշտօնավարութեան հսկող և պատասխանատու են :

ԺԶ . ԳՈՐԾՍԿԱԼԻ ԵՒ ԳԱՆՁԱՊԵՏՔ

Յօդ . 79. Այն տեղերը , ուր կարելի չէ Միաբանութենէ յատուկ Եկեղեցական Տեսուչներ գնել , պատուաւոր եւ վստահելի աշխարհական գործակալներ կը կարգուին եւ կը հաստատուին որոշմամբ Տնօրէն ժողովոյ , նոյն վիճակին մէջ եղած Ս . Աթոռոյ Կալուածոց Տեսչութիւնը ընելու և իրենց յանձնարարեալ ուրիշ Աթոռապալական գործերը կատարելու :

Յօդ . 80. Գանձապետք նոյնպէս կ'ընտրուին Տնօրէն ժողովէն և կը հաստատուին Ս . Պատրիարքի կոնդակաւ , և պաշտօն ունին իրենց գանուած տեղւոյն և վիճակային Եկեղեցեաց մէջ յանուն Ս . Երուսաղէմի շրջագայած գանձանակներու ար-

դիւնքն հասցնել ՚ի Ս . Աթոռն իրենց տրուած հրահանգաց համեմատ :

ԺԷ . ԱՅՅԵԼՈՒՔ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱԿՔ

Յօդ . 81. Այցելուք և Նուիրակք մասնաւոր պաշտօնակալք են , որ կը զրկուին առօրեայ պաշտօնով , պէտք եղած տեղումնք , և կը վարուին ըստ հրահանգաց զոր կ'ընդունին Տնօրէն ժողովէն պաշտօնի կոչուած ժամանակ :

ԳԼՈՒԽ Դ .

ՎԱՐՁՍԿԱՆ ԸՆԹԱՅՔ

Յօդ . 82. ԱՄԵՆ պաշտօնական նամակ և խնդրագիր Ս . Պատրիարքին կ'ուղղուի , որ Դիւանատունը կը յանձնէ յարձանագրութիւն , եւ ապա կը ներկայացնէ պատկանեալ ժողովին ՚ի տնօրէնութիւն , իսկ այն գրերը որք նախաքննութեան կը կարօտին , ժողովին ներկայացընելէ առաջ կը յանձնէ պատկանեալ պաշտօնէին ՚ի նախաքննութիւն :

Յօդ . 83. Թէ Միաբանական Ընդհանուր ժողովին և Թէ Տնօրէն ժողովին որոշումներն պաշտօնակող գրութիւնք կ'ստորագրուին Ս . Պատրիարքէն , միայն Թէ Ընդհանուր ժողովոյ պաշտօնագիրք պիտի կրեն նաեւ Դիւանի ստորագրութիւնն :

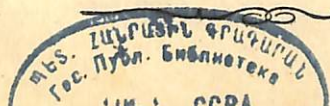
Յօդ. 84. Ընդհանուր և Տնօրէն ժողովոյ որոշումներն կը գործադրուին Ս. Պատրիարքի կողմէն համաձայն նոցա արձանագրութեանց և որոշմնագրոց, եթէ Ս. Պատրիարքը Տնօրէն ժողովոյ որոշման փարսիարծիք գտնուի, երկրորդ անգամ հրաւեր կը կարգայ ժողովոյ անգամ մ'ալ խորհրդածել նոյն խնդրոյն վրայ, և եթէ դարձեալ համայնաշինութիւն չը գոյանայ, խնդիրը կը յանձնէ Միաբանական Ընդհանուր ժողովոյն և եթէ սորա որոշումն ալ չընդունի և չը գործադրէ, այն ատեն խնդիրն կը տեղեկագրուի առ Ազգային Երեսփոխանական ժողովն որուն որոշումն պարտաւոր է ընդունիլ և գործադրել:

ԳԼՈՒԽ Ե.

ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 85. ՍՈՅՆ Կանոնագիրը վերաքննելի է Ազգային Երեսփոխանական ժողովով վաւերացման օրէն հաշուելով չորս տարի ետքը, և վերաքննութիւնը Միաբանական Ընդհանուր ժողովով կը կատարուի, և Ազգային Երեսփոխանական ժողովոյ կը մատուցուի ի վաւերացումն:

Յօդ. 86. Մինչեւ վերաքննեալ կէտերուն Ազգային Երեսփոխանական ժողովով վաւերացումը՝ հին տրամագրութիւնք անփոփոխ չ'ը գործադրութեան կը պահուին:

28.

998

0078014

998

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0028014

